

ser tan intencionat, però tanmateix ens mostra amb quina facilitat copiem del castellà en lloc de cercar el català. Sóc del parer que la introducció de l'adjectiu "immers, -a" ve del fet que no han parat atenció al fet que aquest adjectiu no apareix als diccionaris catalans perquè ja hi ha el corresponent català que no és altre que "immergit, -ida". Això procedeix de la circumstància que en castellà no existeix el verb "immergir" ni "immerger"; hi ha el substantiu "inmersión"; aleshores com a adjectiu ha d'innovar introduint en el seu vocabulari el neologisme "inmerso" procedent del participi passat llatí "immersus" del verb "immergere". Llatanisme doncs, innecessari en català. Tanmateix, adonem-nos que mai els mitjans de comunicació no es perden per servir desimboltament la riquesa i les possibilitats del català.

Tot plegat, segons que hem anat veient amb alguns dels exemples que ens hem permès de triar, ens permet de comprovar que la llengua dels mitjans de comunicació té la clara tendència d'ampliar els castellanismes ja admesos (Déu n'hi do), amb uns nous castellanismes que la llengua viva desconeixia, però seguint un mimetisme esporàdic de la llengua de la premsa castellana. I això, sovint, amb incompliment de la llei vigent.

En efecte, la Llei 8/1991 de 3 de maig, sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans estableix en el seu article 3 que "l'ús lingüístic dels centres d'ensenyament públics i privats i dels mitjans de comunicació de titularitat pública ha de respectar la normativa establerta per l'Institut d'Estudis Catalans"

La normativa establerta és la fixada no sols a la Gramàtica Catalana de Pompeu Fabra publicada per l'Institut a la seva "Biblioteca filològica" (7ª edició, 1933) sinó també als diccionaris (no apòcrifs) de

Pompeu Fabra, i a les altres publicacions de l'Institut, com ara als Documents de la Secció Filològica.

Doncs bé, què ho fa que les televisions i ràdios públiques catalanes, a què es refereix l'article 3 transcrit, cauen en aquells castellanismes d'entre els citats, els no admesos per la normativa establerta per l'Institut d'Estudis Catalans, i per tant entren en contradicció amb aquesta normativa? Estalviem-nos la respostes. Vosaltres mateixos.

Ens hem trobat, doncs, amb unes quantes contradiccions. La primera: fan servir, per exemple, disfrutar i vivienda (habitatge, pis, casa, etc.) i un ús amb significat no admes d'"acabar amb" i "fer-se amb" a tot estrop en contradicció de la normativa, i amb incompliment de la llei citada. La segona: diuen fer servir castellanismes per facilitar la comprensió popular del text però no tenen inconvenient a introduir-ne uns altres que la gent no deia i que van en contra d'allò que hi comprenia. Tercera contradicció: diuen que el procés de castellanització lingüística és irreversible perquè la manera de parlar de la gent no és influïble i modificable; però, contràriament, ells poden comprovar com l'han modificada introduint-hi castellanismes com els citats.

Amb tot plegat i amb pretesos arguments que defensen unes tals irregularitats es crea confusió i desorientació en el poble i se'l situa sovint fora del mestratge de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. I això passa al final de molts anys de deturpació i negació de la llengua quan, de fet, els mitjans de comunicació són els vers mestres de català de la gran massa de lectors i oïdors, ja que la llengua l'aprèn tothom per contagi, llegint-la i escoltant-la; la majoria no n'estudia la gramàtica, ni les gramàtiques ho expliquen tot.

"FILO CONNECTION"

• (A.A. Solé)

La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans ha enllestit fa poc una nova proposta —a qui?— d'estàndard oral, dedicada ara a la morfologia. Sense cap afany d'entrar a analitzar punt per punt el contingut del fascicle, hom pot copsar-hi d'entrada el desconcert i la confusió amb què ha estat formulat i —cosa molt més greu encara— el desconcert i la confusió que pot produir l'escampadissa Indiscriminada que ja se n'ha fet. Crec que la difusió d'aquest document no farà sinó emmalaltir una mica més el precari procés de normativització actual i que enlloc d'aportar seguretat a les solucions normatives i vitalitat a l'ús prou escadusser de la llengua contribuirà a créixer l'estat de "campi qui pugui" que domina la realitat actual. Trista contribució doncs la d'aquells qui passen per ésser els més doctes, savis i eminents benpensants de la nostra societat filològica pel sol fet de pertànyer a una Secció que abans havia estat considerada la nostra Acadèmia de la Llengua. La conclusió més intel·ligent a què moltes persones han arribat després de llegir la "proposta" és que els nostres benpensants oficials es van allunyant progressivament no ja d'una infal·libilitat que cap savi no es pensa pas de tenir, sinó de l'estudi rigorós i seriós que sempre havia caracteritzat els hereus de la tasca de Fabra. Què hi farem. Quan la docta institució ha volgut esbataran les finestres, els aires "light" l'han agafada desprevinguda; i cal ésser molt valent o molt net de compromisos per a planter-los cara.

Altrament sembla ésser que l'esmentat document ha constituït una sorpresa per a alguns membres de la mateixa Secció Filològica. Això demostra d'una banda que els nous

aires no bufen igual per a tothom i de l'altra que en aquella casa hi ha qui pot fer el que li sembla sense haver de donar explicacions al veí encara que aquest veí sigui també un docte representant de la il·lustre institució. Llevat que la Secció Filològica gaudeixi de doctes de primera i doctes de segona...

La degradació del català, la seva evolució pobra i imposada, podia haver estat fins ara "cosa de tots" i per això tots ens en sentíem una mica culpables. Però hi havia un nord, algú que vetllava per la llengua. Ara assistim a un estrany concepte de la "democratització": els papers s'han invertit. La defensa de la llengua no és sinó una opció personal i a més força mal vista en els àmbits més intel·lectualitzats dels benpensants, amb la Secció Filològica al capdavant. De ben poca cosa ha servit tanta obertura!

Si analitzem els esdeveniments tan poc "normals" que afecten la nostra llengua d'uns anys ençà, ens adonem que aquest procés no té res a veure amb la casualitat. És innegable que hi ha un afany socio-polític d'acostar el català a l'espanyol amb excuses de convivència i facilitat. Però aquests moviments neoletroroxistes havien de menester un còmplice d'honor: l'autoritat lingüística. El procés de convertir el català en dialecte espanyol no reeixiria fins que aquesta pseudo-llengua no entrés al diccionari, fins que no fos beneïda "corporativament". Per això la Corporació dels il·lustres ha estat el reducte per a la complicitat del qual s'han esmerçat més esforços, malgrat que sempre en fou l'objectiu primordial.

Fem una mica d'història: a l'entorn del segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana apareixen un quants dissidents escandalosos que "algú" s'encarrega de "col·locar estratègicament" (Universitats, mitjans de comunicació, editorials...) per tal que poguessin escampar llurs

idees falsament reformistes. Però els escarabats dissortadament proliferen de pressa, sobretot quan algú n'afavoreix les condicions de supervivència. Altrament en l'endemig la Secció Filològica passa de tenir set membres a tenir-ne vint-i-un. Multiplicar per tres el nombre de "magnífics" pot esdevenir perillós si hi ha interessos "conjunturals". Qui els tria? Qui els hi ha posats? Per què s'han bandejat persones els coneixements i la tasca de les quals són reconeguts per tothom? Malauradament, la Secció Filològica ja no és aquella institució científica, honesta i imparcial. Cal reconèixer que la trama del "light" és una jugada molt intel·ligent per tal de destruir la nostra llengua. No sé qui l'ha ordida però és evident que el paper dels Pericay, Toutain o Fité —els primers escarabats— no és sinó el de marionetes de la trampa mortal per al català que ha fet caure fins i tot l'IEC.

Heus ací una prova irrefutable: he trobat un retall de diari de fa dos anys. Parla de la presentació al Parlament de la Llei sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans. Ara, al cap de dos anys, és quan la lectura d'aquesta notícia esdevé profèticament reveladora de tot el que ens esperava. El partit del poder volia que la llei fos aprovada per consens, però alguns partits —el Partit socialista, el Partit popular i Iniciativa— posaren com a condició "reconèixer" el català light. Ho va acceptar el Parlament i ho va acceptar la Secció Filològica. Feta la llei, feta la trampa. Mai més ben dit. Aturem-nos ara a respondre-us dues qüestions:

1- És el light el fruit innocent d'una "casualitat" funcional i simplificadora?

2 - Està la Secció Filològica al marge de "pactes polítics" i actua equànimement, moguda tan sols per l'interès científic?

ELS RECURSOS DELS BOTIFLERS

• (Robert Perenya i Blasi)

Quan m'assabento de determinades coses, molt sovint em cau l'ànima als peus. És allò que cada vegada ho veus més perdut, que no val la pena de lluitar, que sempre se'n surten airosament, i que els catalans cada cop en sortim més malparats.

A la mort del Franco, quan semblava que havia arribat finalment la nostra hora, van començar a sortir uns acomplexats botiflers pertot arreu que venien a dir-nos que en Franco tenia raó, que no calia que ens miréssim el melic, que els espanyols eren superiors en tot; tenien un idioma més important (el de Cervantes, quasi res!), tenien sentit de l'humor, cosa que els catalans es veu que ens manca, que eren generosos mentre que nosaltres som gasius, que si el món és gran, mentre que nosaltres ens volem tancar... no sé on exactament, perquè sembla que reivindicar el dret a la integritat nacional per a poder-se obrir al món amb igualtat de condicions amb totes les altres nacions és ésser tancat i, etc.etc..., tot un seguit de tòpics, conseqüència d'un curiós fenomen, potser derivat del fracàs del 68, quan només es valorava la imaginació, la creativitat, les coses genuïnes, l'audàcia i l'entusiasme, i quan, recordem-ho, el sentiment nacional a Catalunya era ben viu; aquest fracàs del 68, va portar a valorar com a cosa important la mediocritat, fins al punt que un dels nostres il·lustres botiflers, en Terencio Moco, (sobrenom inventat per un divertit periodista d'"El Temps"), per la ràdio valorava molt més positivament una acció de la inefable Sarita Montiel, que no una meravellosa obra de Marguerite Duras, que es representava aquells dies al Teatre Romea, la qual va menystenir i va